

Stichting Prenatale screening regio Nijmegen

**STICHTING
PRENATALE SCREENING
REGIO NIJMEGEN
KWALITEITSJAARVERSLAG 2016**

INHOUDSOPGAVE

SAMENVATTING	3
1. INLEIDING	4
1.1. WERKGEBIED	5
1.2. OVER DIT VERSLAG	5
2. ORGANISATIE	6
2.1. ORGANEN, FUNCTIE VAN ORGANEN EN AANTAL BIJEENKOMSTEN	6
2.2. SAMENSTELLING BESTUUR	6
2.3. MEDEWERKERS BUREAU.....	7
2.4. INZET VOOR LANDELIJKE COÖRDINATIE	8
3. CONTRACTEN	9
3.1. AANTAL CONTRACTEN MET ORGANISATIES EN ZORGVERLENERS	9
3.2. GECONTRACTEERD SCREENINGSLABORATORIUM.....	9
4. DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING VAN CONTRACTANTEN	10
4.1. NASCHOLEN /FACILITEREN VAN NASCHOLING.....	10
4.2. OVERIGE MANIEREN VAN DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING.....	10
4.3. OPLEIDINGSINSTITUTEN	10
4.4. NIPT WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK.....	11
5. IMPLEMENTATIE LANDELIJKE KWALITEITSEISEN EN AFSPRAKEN	12
5.1. WIJZE VAN IMPLEMENTATIE LANDELIJKE KWALITEITSEISEN EN AFSPRAKEN GEMAAKT IN CENTRAAL ORGAAN (CO) / PROGRAMMA COMMISSIE (PC) IN 2016	12
6. KWALITEITSBORGING	13
6.1. ECHOCENTRA	13
6.1.1. ORGANISATIE AUDITS	13
6.1.2. OVERZICHT KWALITEITSAUDITS ALLE GECONTRACTEERDE ECHOCENTRA.....	14
6.1.3. RESULTATEN AUDITS	14
6.2. KWALITEITSBEOORDELING ECHOSCOPISTEN	15
6.2.1. BEELDBEOORDELINGEN BIJ NT-ECHOSCOPISTEN IN 2016 EN BIJ SEO-ECHOSCOPISTEN IN KWALITEITSAUDITRONDE 2014-2017	15
6.2.2. RESULTATEN BEELDBEOORDELINGEN DOOR RC BIJ NT-ECHOSCOPISTEN IN 2016 EN BIJ SEO-ECHOSCOPISTEN IN KWALITEITSAUDITRONDE 2014-2017.....	16
6.2.3. AANTAL VERRICHTINGEN PER UITVOERDER GERELATEERD AAN DE KWALITEITSEIS OVER MINIMUM AANTAL PER JAAR.....	16
6.2.4. BEOORDELING KWALITEIT NT-ECHOSCOPISTEN.....	17
6.2.5. AANVULLENDE KWALITEITSBORGING	17
6.3. COUNSELING.....	17
6.3.1. AANTAL VERRICHTINGEN PER UITVOERDER GERELATEERD AAN DE KWALITEITSEIS OVER MINIMUM AANTAL PER JAAR – VOORLOPIGE GEGEVENS.....	18
6.4. SCREENINGSLABORATORIUM	18
6.4.1. AANTAL ANALYSES DOOR SCREENINGSLABORATORIUM.....	18
6.4.2. ANALYSE DOOR REFERENTIELAB.....	18
7. BEDRIJFSVOERING EN FINANCIËEL OVERZICHT	19
7.1. BEDRIJFSVOERING	19
7.2. FINANCIËEL OVERZICHT	19
BIJLAGE 1. SAMENWERKINGSOVEREENKOMSTEN PER 31-12-2016	21

SAMENVATTING

In 2006 is de Stichting Prenatale screening regio Nijmegen (SPN) opgericht als Regionaal Centrum voor prenatale screening met als doel de prenatale screening in de regio te coördineren en de kwaliteit van de uitvoering ervan te bevorderen, te bewaken en te borgen. De SPN heeft een vergunning vanuit de Wet op het bevolkingsonderzoek voor screening op downsyndroom, trisomie 13 en 18 en voor het Structureel Echoscopisch Onderzoek (SEO). Sinds april 2014 is aan een landelijk onderzoekconsortium een Wbo-vergunning verstrekt voor een implementatiestudie rondom het aanbod van de niet-invasieve prenatale test (NIPT) aan zwangeren met een verhoogde kans op trisomie 21, 18 of 13 bij de combinatietest. Per 1 januari 2017 heeft het onderzoekconsortium tevens een Wbo-vergunning gekregen voor implementatieonderzoek naar NIPT als eerste screeningstest.

Het derde bestuur van de SPN is eind 2014 vastgesteld. Het SPN-bestuur heeft in 2016 vier keer vergaderd. In 2016 waren er geen wijzigingen in personele bezetting van het bureau. De SPN neemt deel aan diverse landelijke overlegorganen en werkgroepen. In opdracht van VWS is op landelijk niveau een implementatieplan gemaakt voor bestuurlijke reorganisatie. Gestart is met de invoering van de eerste acties.

De kwaliteit van de NT-metingen van elke echoscopist is beoordeeld. De beelden van SEO-echoscopisten zijn beoordeeld voorafgaand aan de visitatie van het echocentrum. In 2016 zijn twaalf visitaties uitgevoerd voor de derde ronde kwaliteitsaudits bij de echocentra. Alle praktijken voor counseling zijn getoetst op hoofdlijnen; de meeste toetsen zijn in 2016 afgerond. De SPN verzamelt in de landelijke database Peridos de gegevens van de uitvoering van de screening in de regio. Deze informatie vormt de basis van de kwaliteitsborging en de regionale en landelijke monitoring.

De deskundigheid van de echoscopisten is bevorderd door het aanbieden van cursussen waarin beelden beoordeeld werden rondom een bepaald thema bij het SEO en bij de CRL-meting voor de zwangerschapsdatering. Een nieuwe SEO-cursus over het hart is ontwikkeld. Verder is een nabespreking georganiseerd over de SEO-beeldbeoordeling en zijn hands-on trainingen in het Radboudumc of in het eigen echocentrum gefaciliteerd. Door uitstel van de nascholing counseling NIPT is er geen regionale bijeenkomst gehouden.

De SPN heeft nieuwsbrieven uitgegeven en voor een actuele website gezorgd om de regio te informeren. Gewerkt is aan de ontwikkeling van een nieuwe website.

Financieel sluit het jaar 2016 af met een negatief resultaat en een positieve balans.

1. INLEIDING

De counseling voor prenatale screening, de kansbepalende prenatale testen voor trisomie 21, 18 en 13 (respectievelijk down-, edwards- en patau'syndroom) en het Structureel Echoscopisch Onderzoek (SEO of 20-wekenecho) vallen onder de reikwijdte van de Wet op het bevolkingsonderzoek (Wbo), aangezien het screening is naar ziekten of afwijkingen waarvoor geen behandeling of preventie mogelijk is. De Stichting Prenatale screening regio Nijmegen (SPN) heeft als doel de taken te verrichten die zij krijgt vanuit de Wbo-vergunning voor prenatale screening: coördinatie, bevordering, bewaking en borging van de uitvoering van de prenatale screening.

- Wbo-vergunningen

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft per 1-1-2007 een Wbo-vergunning verleend aan de SPN voor de screening op downsyndroom en voor het SEO naar neuralebuisdefecten. De screening op downsyndroom wordt gedaan via de combinatietest. In mei 2010 is een aanvullende vergunning verleend voor screening op trisomie 13 en 18 (brief PG/OGZ 3.000.241). De Wbo-vergunning is in juni 2016 verlengd tot 1 juli 2018 (brief 974867-150914-PG). In deze vergunning is een nieuwe voorwaarde gesteld, namelijk "De vergunninghouder werkt mee aan de implementatie van verbetering van de bestuurlijke structuur, conform de brief ... met kenmerk 780828-137867-PG". Verder is met deze vergunning het Platform RC erkend als gezamenlijke vergadering van de vergunninghouders.

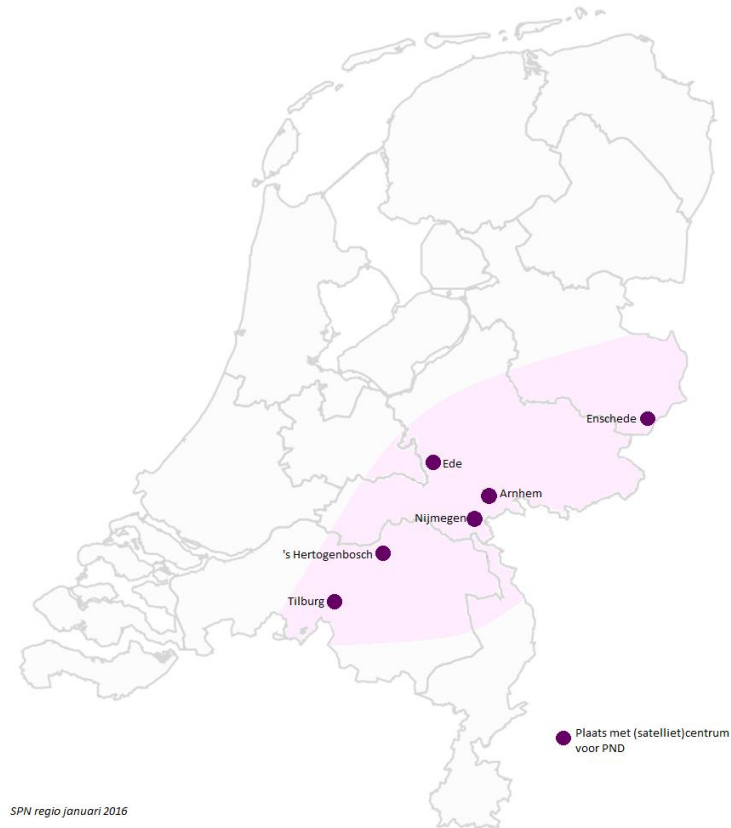
Naast deze Wbo-vergunningen voor de prenatale screening, is per 1-4-2014 een Wbo-vergunning gegeven aan het landelijk onderzoeksconsortium voor een implementatiestudie naar het aanbieden van niet-invasieve prenatale test (NIPT) voor trisomie 21, 18 en 13 aan zwangeren met een verhoogde kans op een kind met die aandoeningen bij de combinatietest (Trident-I). Deze vergunning is verlengd tot 1 april 2018. Per 1 januari 2017 heeft het onderzoekconsortium tevens een Wbo-vergunning gekregen voor implementatieonderzoek naar NIPT als eerste screeningstest (Trident-II). Dit moet ingevoerd worden in nauwe samenwerking met de RC's. De voorbereidingen zijn gestart in 2016. Per 1 april 2017 wordt NIPT aangeboden aan zwangeren als eerste screeningstest. De vergunning voor Trident-II loopt tot 1 april 2020.

- Bestuurlijke structuur

In 2014 is op verzoek van het ministerie van VWS op landelijk niveau een onderzoek gedaan naar de bestuurlijke structuur van de prenatale screening. KPMG-Plexus heeft hierover een advies gegeven. In mei 2015 heeft VWS gereageerd op dit advies (kenmerk 780828-137867-PG). VWS heeft besloten tot de omvorming van het Centraal Orgaan tot de Programmacommissie prenatale screening. Twee directeuren vertegenwoordigen de acht Regionale Centra (RC's) hierin. De Programmacommissie is halverwege 2016 gestart. VWS heeft het Centrum voor Bevolkingsonderzoek (CvB) van het RIVM benoemd als besluitnemer binnen het programma prenatale screening. Op verzoek van VWS is een implementatieplan voor de overige verbeterpunten opgesteld. VWS heeft in september 2016 met dit implementatieplan ingestemd (brief 1008762-154349-PG). In deze brief vraagt VWS om een onderzoek door het CvB naar het financieringsmodel voor de RC's. Dit onderzoek is in 2016 gestart. VWS heeft verder het Platform RC erkend als het formele overlegorgaan van de RC's.

1.1. Werkgebied

De Stichting Prenatale screening regio Nijmegen (SPN) is gericht op het werkgebied van de Stichting Klinisch Genetisch Centrum Nijmegen (KGCN). Prenatale diagnostiek wordt in KGCN-verband verleend in het Radboudumc Nijmegen en de satellietcentra in de ziekenhuizen van Arnhem, Ede, Enschede, 's-Hertogenbosch en Tilburg. De uitvoerders van prenatale screening in de regio van de SPN bevinden zich daardoor rondom deze ziekenhuizen.

1.2. Over dit verslag

In dit kwaliteitsjaarverslag geeft de SPN achtereenvolgens inzicht in de organisatie van het bestuur en het bureau (hoofdstuk 2), de contracten met de uitvoerders (hoofdstuk 3), de activiteiten voor deskundigheidsbevordering (hoofdstuk 4), de implementatie van de landelijke kwaliteitseisen en afspraken (hoofdstuk 5) en de kwaliteitsborging (hoofdstuk 6). Tot slot volgt een overzicht over de bedrijfsvoering en het financieel overzicht (hoofdstuk 7).

Dit kwaliteitsjaarverslag volgt een landelijk format. Eind 2017 zal een samenvatting van de kwaliteitsjaarverslagen van de Regionale Centra prenatale screening aangeboden worden aan VWS. De rapportage over uitvoering van de prenatale screening in de regio volgt later in de SPN-monitor en de landelijke monitor 2016.

2. ORGANISATIE

2.1. Organen, functie van organen en aantal bijeenkomsten

De SPN is in 2006 opgericht als rechtspersoon voor het coördinatiecentrum voor prenatale screening in de regio van de Stichting Klinisch Genetisch Centrum Nijmegen (KGCN). In de statuten van de SPN en in het bijbehorende reglement "voorziening in vacatures van het bestuur" is de samenstelling, de benoeming en het ontslag van de bestuursleden beschreven.

Elke vier jaar dient het bestuur opnieuw vastgesteld te worden; in december 2014 is dat voor de derde keer gedaan.

Naam orgaan	Aantal bijeenkomsten	Korte beschrijving van de functie	Reglement
Bestuur	4	Het bestuur <ul style="list-style-type: none"> • is eindverantwoordelijk voor de uitvoering van de taken van de SPN; • stelt beleidsplan, kwaliteitsjaarverslag en jaarrekening vast; • benoemt de directeur; • geeft de directeur opdracht voor uitvoering van taken. 	Ja

2.2. Samenstelling bestuur

Naam	Vertegenwoordiger ¹	Relevante nevenactiviteiten
Dr. D.F.C.M. (Dominique) Smeets, voorzitter	KGCN	<ul style="list-style-type: none"> • Laboratoriumspecialist klinische genetica, hoofd thema Fertiliteit en Zwangerschap, sectie Genoomdiagnostiek, afdeling Genetica, Radboudumc te Nijmegen • Secretaris Vereniging Klinisch Genetische Laboratoriumdiagnostiek
Dr. A.J.E.M. (Jeanine) van der Ven, secretaris en penningmeester	verloskundigen	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste lijnsverloskundige te Velp, maatschapslid • Echoscopiste in dienst van Espérance, verloskundig centrum Arnhem • Lid beroepsgenoot Centraal Tuchtcollege • Lid Klankbordgroep prenatale screening KNOV • Bestuurslid Coöperatie SABEL (Samenwerking Binnen de Eerste Lijn) • Lid werkgroep onderzoek RIVM als KNOV afgevaardigde • Voorzitter bestuur Espérance, verloskundig centrum Arnhem • Bestuurslid VSV Arnhem
E.C. (Dineke) Bokkers-Visscher	verloskundigen	<ul style="list-style-type: none"> • Verloskundige, Verloskundigen Barneveld te Barneveld • Senior screeningsechoscopist, FARA te Ede • Bestuursvoorzitter, FARA
Prof. dr. J.M.G. (John) van Vugt	gynaecologen	<ul style="list-style-type: none"> • Gynaecoloog-perinatoloog (gepensioneerd)
Drs. R.C. (Remke) Dullemond	gynaecologen	<ul style="list-style-type: none"> • Gynaecoloog-perinatoloog, Jeroen Bosch Ziekenhuis, 's-Hertogenbosch • Lid NVOG college vervolgoopleidingen • Bestuurslid Landelijk Kenniscentrum Psychiatrie en Zwangerschap
Dr. P.M.W. (Pim) Janssens	klinisch chemici	<ul style="list-style-type: none"> • Klinisch chemicus, Klinisch Chemisch en Hematologisch Lab, Rijnstate te Arnhem • Bestuurslid Ned.-Belg. Ver. v. Kunstm. Inseminatie (NBVKI) • Bestuurslid SIG Gameetdonatie, pijler Voortplantingsgeneeskunde, NVOG • Voorzitter Medische advieskamer Biovigilantie, Nat. Bur. Hemo- en Biovigilantie (TRIP) • Plaatsvervangend hoofdredacteur Nederlands Tijdschrift voor Klinische Chemie en Laboratoriumgeneeskde • Lid landelijk platform laboratoria eerste trimesterscreening • Voorzitter Opleidingscommissie College Zorg Opleidingen, CZO

¹ Tenminste een van de twee gynaecologen dient afkomstig te zijn uit 3^e lijn/ NPDN.

2.3. Medewerkers bureau

De deskundigen prenatale screening zijn gedetacheerd vanuit de afdeling Verloskunde & Gynaecologie, Radboudumc; de overigen vanuit de afdeling Genetica, Radboudumc.

Functie	Naam	Omvang aanstelling
directeur	Dr. ir. A.M. (Annette) Stolwijk	0,8 fte
deskundige prenatale screening	Dr. E. (Esther) Sikkel	0,1 fte
	C.J.M. (Caroline) Adriaanse	0,1 fte
	Drs. D. (Desirée) Moens	0,1 fte
kwaliteitsfunctionaris	Drs. M.G.W. (Monique) Bootsma	0,7 fte
beleidsmedewerker	Dr. M.M. (Marijn) Brouwers	0,8 fte
informatiebeheerder	I.M. (Inge) Verhoogt, MSc	0,7 fte
secretaresse	M.J. (Marion) van den Heuvel	0,6 fte
	R. (Rebecca) Jansen	0,9 fte

Naam	Type functionaris	Fte					totaal
		regionale coördinatie*	landelijke coördinatie	audits	deskundigheidsbevordering	registratie / monitoring**	
A. Stolwijk	directeur	0,25	0,40	0,10	0,05	0,00	0,8 fte
E. Sikkel	gynaecoloog	0,00	0,00	0,10	0,00	0,00	0,1 fte
C. Adriaanse / D. Moens	echoscopist	0,00	0,00	0,15	0,05	0,00	0,2 fte
M. Bootsma	overige staf	0,00	0,00	0,70	0,00	0,00	0,7 fte
M. Brouwers	overige staf	0,00	0,20	0,30	0,00	0,30	0,8 fte
I. Verhoogt	overige staf	0,10	0,05	0,15	0,10	0,30	0,7 fte
M. v.d. Heuvel/ R. Jansen	secretaresse	0,80	0,00	0,55	0,05	0,10	1,5 fte
totaal		1,15	0,65	2,05	0,25	0,70	4,8 fte

* o.a. contractenbeheer, communicatie naar contractanten, jaarverslag RC maken, overleg met RC-bestuur

** exclusief landelijk functioneel beheerder, totaal 2,4 fte alle RC's

Daarnaast zijn GUO-echoscopisten op afroep werkzaam bij de SPN voor de beoordeling van de NT- en SEO-beelden en voor de hands-on training op locatie:

Naam	GUO-echoscopist in	Taken als ZZP'er bij SPN
C. (Caroline) Adriaanse	Nijmegen	hands-on training op locatie
A. (Anette) Beverdam	Nijmegen	SEO-beeldbeoordeling en hands-on training op locatie
D. (Dagmar) de Bruijn	Nijmegen	NT- en SEO-beeldbeoordeling
S. (Saskia) Doevendans	Tilburg	SEO-cursus beeldbeoordeling en hands-on training op locatie
A. (Aynur) Katalanc	Enschede	SEO-cursus beeldbeoordeling
D. (Desirée) Moens	Nijmegen	hands-on training op locatie
S. (Sacha) Neter	Tilburg	SEO-cursus beeldbeoordeling en hands-on training op locatie

De SPN faciliteerde in de eerste helft van 2016 de aanstelling van onderzoekers voor het ontwikkelen van de niet-invasieve prenatale test (NIPT).

2.4. Inzet voor landelijke coördinatie

In 2016 heeft de SPN deelgenomen aan de verschillende landelijke overlegorganen, of als vertegenwoordiger van de SPN, of als vertegenwoordiger van de Regionale Centra. Naast de reguliere werkgroepen zijn er tijdelijke commissies en projectgroepen ingericht. Zo hebben de Regionale Centra in 2016 toetsingscommissies ingericht voor het toetsen van de opleidingen tot counselor, SEO- en NT-echoscopist. Diverse landelijke projectgroepen zijn opgericht voor de invoering van Trident-II, het aanbod van NIPT als screeningstest voor down-, edwards- en patauysyndroom aan alle zwangeren. In de onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de overlegstructuren waaraan deelgenomen is.

Naam	Overleg/werkgroep/anders	Rol
A. Stolwijk	Centraal Orgaan / Programmacommissie	Lid
A. Stolwijk	• Begeleidingscommissie implementatieplan bestuurlijke organisatiestructuur	Lid
A. Stolwijk	Platform RC	Voorzitter
A. Stolwijk	• Toetsingscommissie opleidingen echocentra 2016/7	Voorzitter
M. Brouwers	Werkgroep informatiemanagement	Lid
M. Brouwers	• Aanbesteding landelijke monitor	Lid
A. Stolwijk	Werkgroep voorlichting & deskundigheidsbevordering	Lid
A. Stolwijk	• Projectgroep deskundigheidsbevordering Trident-II	Lid
A. Stolwijk	• Projectgroep aanbesteding Peridos	Lid
A. Stolwijk	• Projectgroep risicoinventarisatie	Lid
A. Stolwijk	Projectgroep financiering RC's	Lid
J. van Vugt	Werkgroep onderzoek	Lid
M. Brouwers, I. Verhoogt	Overleg Regiobeheerders Peridos (ORP)	Lid
M. Brouwers	• Kerngroep landelijke monitor programma prenatale screening	Lid
M. Brouwers	• Tijdelijke werkgroep BI Peridos	Lid
M. Brouwers, I. Verhoogt	• Overleg datamanagement	Lid

3. CONTRACTEN

3.1. Aantal contracten met organisaties en zorgverleners

Type contract	Aantal organisaties ¹		Aantal zorgverleners	
	op 31-12-2016	op 31-12-2015	op 31-12-2016	op 31-12-2015
Counseling	98	100	434	461
SEO	24	25	80	79
NT	17	19	44	44

¹ Voor gecontracteerde organisaties zie bijlage 1

In 2016 zijn:

- 3 counselingpraktijken zijn gestart en 5 zijn gestopt (waarvan 3 overgegaan naar regio Utrecht);
- 1 SEO-echocentrum is gestart en gestopt in 2016, 1 SEO-echocentrum is overgegaan naar de regio Utrecht en nog 1 ander SEO-echocentrum is gestopt;
- 0 NT-echocentra zijn gestart, 1 NT-echocentrum is overgegaan naar regio Utrecht en nog 1 ander NT-echocentrum is gestopt.

- 43 counselors zijn gestart en 74 gestopt (waarvan er 6 gestart én gestopt zijn in 2016);
- 8 SEO-echoscopisten zijn gestart en 7 gestopt;
- 4 NT-echoscopisten zijn gestart en 4 gestopt.

Tijdens de kwaliteitsaudit van een echocentrum bleek dat dit echocentrum vrijwel uitsluitend verwijst voor vervolgonderzoek naar PND-(satelliet)centra in de regio Utrecht. Op verzoek van de SPN is dit echocentrum overgegaan naar de regio Utrecht. Counselingpraktijken die naar dit echocentrum verwijzen, zijn meegegaan naar de regio Utrecht.

Het grote aantal wijzigingen in counselors heeft vooral te maken met de kwaliteitstoets op hoofdlijnen bij de counselingpraktijken. Hierbij is nagegaan of counselors voldoende counselen en of iedereen die counselt een kwaliteitsovereenkomst heeft.

3.2. Gecontracteerd screeningslaboratorium

Klinisch Chemisch en Hematologisch Laboratorium, Rijnstate Arnhem.

4. DESKUNDIGHEIDSBEVORDERING VAN CONTRACTANTEN

4.1. Nascholen /faciliteren van nascholing

Naam nascholing	Vorm	Doelgroep	Datum	# Deelnemers	Accreditatiepunten	Organiseren /faciliteren
SEO-cursus, diverse thema's: <ul style="list-style-type: none"> • CZS en rug • ledematen • nieren • gelaat • hart	Beoordeling en advisering logboek	SEO-echoscopisten	continu	0 1 3 2 2	KNOV: 3 BEN: 3	organiseren
Hands-on trainingen SEO door afdeling Prenatale Diagnostiek van het Radboudumc	Hands-on training	NT- en SEO-echoscopisten	continu, dag	6	KNOV: 4 BEN: 8	faciliteren
Hands-on trainingen NT en/of SEO in het echocentrum door GUO-echoscopisten (ZZP'ers)	Hands-on training	NT- en SEO-echoscopisten	continu, dag deel	13	KNOV: 3 BEN: 3	faciliteren
Nabespreking SEO-beeldbeoordeling	Interactieve bespreking met voordrachten	SEO-echoscopisten	31 mei 2016, avond	17	KNOV: 3 BEN: 3	organiseren
CRL-meting zwangerschapsdatering	Beoordeling en advisering logboek	CRL-echoscopisten	continu	5	KNOV: 1 BEN: 2	organiseren

In 2016 is geen regionale bijeenkomst gehouden. De verwachting was dat in het najaar van 2016 de SPN bijeenkomsten zou houden voor de bijscholing counseling NIPT. Dit is echter uitgesteld tot maart 2017.

In september 2016 is een nieuwe SEO-cursus gestart over het hart. Hierbij kunnen SEO-echoscopisten een logboek met een gedefinieerde set beelden inleveren. Deze worden beoordeeld door GUO-echoscopisten en van advies voorzien. De SEO-cursus centraal zenuwstelsel en rug is herzien.

4.2. Overige manieren van deskundigheidsbevordering

- Aantal nieuwsbrieven: 5
- Website: www.spn-regionijmegen.nl

4.3. Opleidingsinstituten

De Regionale Centra zijn in 2016 gestart met een toets van de instituten die opleidingen aanbieden tot counselor prenatale screening, SEO- en/of NT-echoscopist om na te gaan of zij voldoen aan de landelijke eisen. In oktober is hiervoor een startbijeenkomst georganiseerd. Het beoordelingsproces zal in 2017 worden afgerond. De erkende opleidingen zijn vermeld op de website van het RIVM; zo nodig wordt dit aangepast.

Voor de praktijktoets bij opleidingen tot NT- en SEO-echoscopist zijn de beschikbare gecommiteerden vanuit de SPN-regio geactualiseerd. De lijst van gecommiteerden is gepubliceerd op de website van het RIVM.

4.4. NIPT wetenschappelijk onderzoek

Om het onderzoek naar de invoering van NIPT zo efficiënt en effectief mogelijk te laten verlopen, heeft de SPN de aanstelling gefaciliteerd van onderzoekers bij de afdeling Verloskunde en Gynaecologie en bij de afdeling Genetica van het Radboudumc. Via dit hele project is meer inzicht verkregen in de voorkeuren van zwangeren en zorgverleners bij de keuze voor een screeningstest. Een keuzehulp voor screenen op downsyndroom is gemaakt en getest. Ook is onderzoek gedaan naar de kosten-effectiviteit van NIPT en andere testen. Follow-up gegevens zijn verzameld voor validatie van de NIPT. De analyse van de monsters is geoptimaliseerd. Zwangeren krijgen steeds sneller een uitslag, terwijl er steeds meer monsters geanalyseerd worden en er minder kans is op fouten in het proces.

5. IMPLEMENTATIE LANDELIJKE KWALITEITSEISEN EN AFSPRAKEN

5.1. *Wijze van implementatie landelijke kwaliteitseisen en afspraken gemaakt in Centraal Orgaan (CO) / Programma Commissie (PC) in 2016*

Kwaliteitseis – wijziging – vergaderdatum	Wijze van implementatie
Kwaliteitseisen SEO: verwijz-beleid streven binnen 3-4 dagen, verwijzen bij afwijkende biometrie, vervolgecho voor pyelectasie niet te declareren <i>CO 18-2-2016</i>	Dit is bekend gemaakt in de SPN-nieuwsbrief van maart 2016. Het toetsen van het deze afspraken is onderdeel van de kwaliteitsaudit van het echocentrum.
Kwaliteitsbeoordeling SEO: beeldbeoordeling herzien <i>CO 18-2-2016</i>	Dit is bekend gemaakt in de SPN-nieuwsbrief van maart 2016. Bij de start van de nieuwe ronde kwaliteitsaudits in 2017 zullen deze wijzigingen ingevoerd worden.
Kwaliteitseisen counseling: 30 minuten, apart gesprek over beide screeningsprogramma's en bijscholing counselors <i>PC 24-11-2016</i>	Dit is bekend gemaakt in de SPN-nieuwsbrief van december 2016.
Afspraak in CO/PC - vergaderdatum	Wijze van implementatie
Medische indicatie voor counseling <i>CO 18-2-2016</i>	Dit is bekend gemaakt in de SPN-nieuwsbrief van juni 2016.
Implementatieplan digitale counselingmodule <i>PC 24-11-2016</i>	Dit is bekend gemaakt in de SPN-nieuwsbrief van december 2016.

6. KWALITEITSBORGING

Alle gecontracteerde organisaties leveren hun registratiegegevens aan Peridos. De SPN biedt daarbij ondersteuning door uitleg en feedback te geven op de kwaliteit en volledigheid van de gegevens. Via Peridos zijn deze gegevens beschikbaar gesteld voor de kwaliteitsborging, de regionale en de landelijke monitoring over de uitvoering van de prenatale screening.

De informatie over de uitvoering van de prenatale screening in de regio in 2016 zal in het najaar van 2017 gerapporteerd worden in de SPN-monitor en de landelijke monitor. Wij sturen elke organisatie in de SPN-regio een overzicht van de eigen gegevens.

6.1. Echocentra

6.1.1. Organisatie audits

Samenstelling auditteam:

Het auditteam van de SPN bestaat uit een vaste voorzitter (kwaliteitsfunctionaris), een deskundige prenatale screening (perinatoloog of GUO-echoscopist uit Radboudumc) en een notulist (secretaresse of beleidsmedewerker). Het team voldoet daarmee aan de landelijke afspraak over de samenstelling van het auditteam (2 à 3 personen, waarvan tenminste 1 deskundig is ten aanzien van het maken van echo's).

Werkwijze audit:

De kwaliteitsaudit bij de echocentra voldoet aan het landelijke format. In aanvulling op de landelijk vastgestelde onderwerpen van de kwaliteitsaudit geeft de SPN ook aandacht aan cliënttevredenheid. Cliënten van de echocentra vragen we daarvoor een vragenlijst in te vullen.

Nieuw in deze ronde is dat de SPN en het echocentrum informatie verzamelen in een document voorafgaande aan de visitatie. Het echocentrum ontvangt een week voor de visitatie een agenda met bespreekpunten op basis van dit ingevulde document.

De derde ronde kwaliteitsaudits is in 2014 van start gegaan en wordt in 2017 afgerond. Deze ronde heeft in 2015 enige vertraging opgelopen door veel personeelswijzigingen. In 2016 zijn daarentegen veel audits uitgevoerd.

Begin 2017 zal de audit bij het echocentrum van het Radboudumc in Nijmegen plaatsvinden. Hierbij nemen vertegenwoordigers van RC Leiden deel aan het auditteam.

6.1.2. Overzicht kwaliteitsaudits alle gecontracteerde echocentra

Plaats	Organisatie	Visitatie in vorige ronde	Huidige ronde		Toelichting
			Visitatie voor 2016	Visitatie in 2016	
Almelo	Inzicht, verloskundig coöperatief Almelo U.A.	04-sep-12		11-okt-16	
Arnhem	Espérance, Verloskundig Centrum Arnhem BV	09-mei-11	26-jun-14		
Beugen	Prenataal Screenings centrum de Maasheggen	13-feb-12		18-mrt-16	
Doetinchem	Verloskundig Echocentrum Slingeland (VES)	20-mrt-12		19-apr-16	Gestopt in jul 2016
Ede	Coöperatie FARA U.A.	14-jun-11	01-apr-14		
Enschede	Echo, praktijk voor verloskundige echografie	04-sep-12		06-dec-16	
Enschede	Medisch Spectrum Twente	04-dec-12		01-nov-16	
Helmond	Prenataal Screenings Centrum de Peel	09-okt-12			
Hengelo	Coöperatie "Rondom"	10-okt-11	28-okt-14		
Hengelo	ZGT locatie Hengelo	20-nov-12		07-jun-16	
Nijmegen	Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis	03-nov-11	13-jan-15		
Nijmegen	Radboudumc	16-apr-13			
Nijmegen	Verloskundig Centrum Nijmegen	31-mei-11	25-nov-14		
Nijverdal	Verloskundigcentrum Zwanger & Zo	17-apr-12		19-jul-16	
Oldenzaal	Verloskundigenpraktijk Oldenzaal, Dinkelland e.o.	10-okt-11	28-okt-14		
Rosmalen	Praktijk voor Prenatale echografie Hanneke Hermans	n.v.t.	24-mrt-15		Gestart in feb 2013
Rijssen	Echocentrum Rijssen/Holten	17-apr-12		20-dec-16	
's-Hertogenbosch	Jeroen Bosch Ziekenhuis	19-mrt-13		05-jul-16	
Tilburg	St. Elisabeth ziekenhuis	24-jan-12	10-feb-15		
Tilburg	TweeSteden ziekenhuis	28-jun-11	22-apr-14		
Uden	Diagnostisch Centrum Bernhoven	13-sep-11	02-sep-14		
Vriezenveen	Echostudio KIIJK!	n.v.t.		13-sep-16	Gestart in jan 2016
Vught	Praktijk Prenatale echografie Florence Verbraak	n.v.t.	24-nov-15		Gestart in jan 2015
Winterswijk en Doetinchem	EVA, Verloskundig Centrum Achterhoek	22-nov-11		16-feb-16	
Winterswijk	Streekziekenhuis Koningin Beatrix	22-nov-11	n.v.t.		Gestopt in jun 2014
Zevenaar	Verloskundig Echoscreeningscentrum Zevenaar (VEZ)	20-mrt-12		10-mei-16	
Zutphen	Verloskundig Centrum Zutphen e.o.	05-jun-12	08-dec-15		Naar regio Utrecht in 2016

6.1.3. Resultaten audits

In het kwaliteitsverslag 2013 is een overzicht gegeven van de resultaten van de tweede ronde kwaliteitsaudits bij de echocentra. Na afronding van de derde ronde kwaliteitsaudits in 2017 zal het resultaat daarvan vermeld worden in het kwaliteitsjaarverslag.

6.2. Kwaliteitsbeoordeling echoscopisten

De kwaliteit van de NT-metingen van elke echoscopist is beoordeeld op basis van de beoordeling van de kwaliteit van de beelden van drie (van de vijf door de SPN geselecteerde) casus en analyse van NT-metingen over 2015 (aantal en mediane MoM), conform het landelijke protocol. Drie GUO-echoscopisten beoordeelden de beelden van de NT-meting. De kwaliteitsbeoordeling, op basis van het aantal en de mediane MoM van de NT-metingen in 2015 en de beeldbeoordeling in 2016, is per echocentrum teruggedrapteerd. Indien nodig, is het echocentrum gevraagd om ervoor te zorgen dat elke echoscopist voldoende metingen kan verrichten.

Conform het landelijke beleid dat in maart 2014 is vastgesteld, beoordeelt de SPN voorafgaand aan de audit van het echocentrum de SEO-beelden van elke echoscopist. Vier GUO-echoscopisten beoordeelden de beelden. Ook is het aantal SEO's getoetst. De conclusies zijn/worden besproken tijdens de audit van het echocentrum. In 2016 is een nabespreking georganiseerd voor de beoordeelde echoscopisten. De beeldbeoordeling van de SEO-echoscopisten bij de kwaliteitsaudits van de echocentra in 2014-2017 is in 2016 afgerond.

Echoscopisten kunnen in meer dan één echocentrum werken. De SPN beoordeelt de beelden van de echoscopist uit het echocentrum waar deze de meeste verrichtingen uitvoert. Een echoscopist kan een recente beeldbeoordeling van een ander RC aanleveren, als de echoscopist buiten de SPN-regio meer verrichtingen uitvoert dan binnen de SPN-regio. Een uitzondering is er bij kleine echocentra: in dat geval beoordeelt de SPN in principe de beelden van de echoscopist die daar de meeste NT-metingen of SEO's maakt, ongeacht of deze echoscopist elders meer verricht. Als een herbeoordeling nodig is, krijgt de echoscopist het advies om een hands-on training te volgen.

6.2.1. Beeldbeoordelingen bij NT-echoscopisten in 2016 en bij SEO-echoscopisten in kwaliteitsauditronde 2014-2017

Type echo-scopist	Wijze van beeld-beoordeling	Aantal echo-scopisten in regio	Aantal (%) beoordeeld door RC	Aantal (%) beoordeeld door ander RC	Toelichting
NT	landelijk protocol: logboeken, jaarlijks	44	39 (89%)	0 (0%)	Geen NT-beelden zijn beoordeeld van: <ul style="list-style-type: none"> • 1 echoscopist die gestart is in SPN-regio maar al werkte als NT-echoscopist in andere regio, krijgt daar kwaliteitsbeoordeling; • 3 echoscopisten die recent zijn opgeleid tot NT-echoscopist; • 1 echoscopist vanwege langdurige ziekte.
SEO	landelijk protocol: logboeken, gekoppeld aan audit echocentrum	78	76 (97%)	2 (3%)	Betreft beeldbeoordeling bij 3e ronde kwaliteitsaudits echocentra. De beelden zijn beoordeeld in 2014, 2015 of 2016. Van de 78 beoordeelde echoscopisten zijn er 7 gestopt in 2016; zij hadden alle een voldoende beeldbeoordeling. <p>Geen SEO-beelden zijn beoordeeld van:</p> <ul style="list-style-type: none"> – 7 echoscopisten omdat zij gestart zijn na de audit van het echocentrum waar zij werken; – 3 echoscopisten die als waarnemer geregistreerd staan bij een echocentrum in de SPN-regio, maar daar geen SEO's hadden gemaakt.

6.2.2. Resultaten beeldbeoordelingen door RC bij NT-echoscopisten in 2016 en bij SEO-echoscopisten in kwaliteitsauditronde 2014-2017

aantal en % van "aantal beoordeeld door RC"

Type echoscopist	Voldoende (direct)	Voldoende na herbeoordeling	Onvoldoende na herbeoordeling	In behandeling (herbeoordeling volgt)
NT	32 (82%)	4 (10%)	1 (3%)*	2 (5%)
SEO	67 (88%)	9 (12%)	0 (0%)	0 (0%)

* Van deze echoscopist is de NT-kwaliteitsovereenkomst ontbonden.

6.2.3. Aantal verrichtingen per uitvoerder gerelateerd aan de kwaliteitseis over minimum aantal per jaar

Type zorgverlener	Aantal (%) zorgverleners dat voldoet aan deze kwaliteitseis *	Toelichting
Kwaliteitseis t.a.v. # verrichtingen / jaar SEO-echoscopist Kwaliteitseis: ervaren 150; starter 250	75 (94%) van de 80** SEO-echoscopisten Startende echoscopisten (n=10): - 7x voldoende - 1x onvoldoende - 2x nog onbekend Ervaren echoscopisten (n=70): - 68x voldoende (incl. 2 echoscopisten met resp. 122 en 76 SEO's in 10 mnd. en gemiddeld > 150 SEO's in afgelopen 3 jaar) - 1x onvoldoende - 1x nog onbekend	Startende echoscopist met < 250 SEO's: - Deze echoscopist maakte 124 SEO's in een periode van 7 maanden Ervaren echoscopist met < 150 SEO's: - Deze echoscopist maakte 104 SEO's Beoordeling onbekend: - Deze echoscopisten zijn ook werkzaam in andere regio's, mogelijk geven de gegevens in Peridos nog geen volledig beeld
NT-echoscopist Kwaliteitseis: ervaren 100; starter 150	39 (89%) van de 44** NT-echoscopisten Startende echoscopisten (n=3): - 1x niet te beoordelen (slechts 3 maanden werkzaam) - 2x onvoldoende Ervaren echoscopisten (n=41): - 38x voldoende (incl. 4 echoscopisten met resp. 73, 89, 90 en 93 NT-metingen in 2016 en gemiddeld > 100 NT's in afgelopen 3 jaar) - 3x onvoldoende	Startende echoscopisten met < 150 NT's: - Deze echoscopisten maakten resp. 48 NT's en 60 NT's in een periode van resp. 10 en 5 maanden. Het te kleine aantal NT's wordt in het kader van de kwaliteitsbeoordeling NT als verbeterpunt teruggekoppeld naar de betreffende echocentra. Ervaren echoscopisten met < 100 NT's: - Eén echoscopist was het grootste gedeelte van 2016 niet werkzaam. - Twee echoscopisten zijn zeer ervaren en werken tevens als docent/supervisor NT. Zij maakten resp. 35 en 57 NT's. -

* gecorrigeerd voor werkzaam deel van het jaar, werken in andere regio, en voor uitzonderingen zoals voor GUO-echoscopisten

** exclusief echoscopisten die in de loop van 2016 gestopt zijn met het maken van SEO's en/of NT's

6.2.4. Beoordeling kwaliteit NT-echoscopisten

In juli 2016 is aan elk NT-echocentrum een rapport gestuurd met een overzicht van de kwaliteitsbeoordeling van de NT-echoscopisten die in dat echocentrum werken. Per echoscopist is een kwaliteitsbeoordeling gepresenteerd op basis van de meest recente beeldbeoordeling en het aantal NT-metingen en de mediane MoM NT van de metingen in 2015. Bij het beoordelen van de mediane MoM NT is rekening gehouden met de gebruikte referentiecurve, aangezien de curve van Astraia/FMF hoger ligt dan die van LC Elipse.

In juli 2016 werkten er 45 NT-echoscopisten in de SPN-regio. De kwaliteitsbeoordeling was bij 34 NT-echoscopisten voldoende. Bij 12 NT-echoscopisten was de beoordeling nog in behandeling. Bij 7 echoscopisten was dat vanwege een herbeoordeling van de beelden en bij 2 echoscopisten waren de beelden door langdurige afwezigheid van de echoscopist nog niet beoordeeld en bij 1 echoscopist was tijdelijk gestopt met NT-metingen. Van 2 echoscopisten was de mediane MoM NT te hoog. Beide lieten vervolgens bij een verplichte hands-on training zien dat zij de meting beheersten. Bij één van hen bleek het echoapparaat onvoldoende kwaliteit beelden te leveren. Het echocentrum is hierop aangesproken.

6.2.5. Aanvullende kwaliteitsborging

Eind 2016 is voor ieder echocentrum de SPN-monitor opgesteld, waarin hun eigen gegevens over de uitvoering van de prenatale screening in 2015 gespiegeld zijn aan de regionale cijfers. De echocentra ontvingen de SPN-monitor begin 2017.

6.3. Counseling

Eind 2015 is de kwaliteitstoets voor counselingpraktijken op hoofdlijnen uitgezet. Gezamenlijk is er een landelijk format opgesteld voor het uitvoeren van deze kwaliteitstoets. De kwaliteitstoets is gericht op een aantal kwaliteitseisen, zoals voldoende opgeleid zijn, een geldige kwaliteitsovereenkomst hebben, registratiegegevens aan Peridos leveren en voldoen aan de norm voor het minimaal aantal counselinggesprekken per jaar. In 2016 is de verzamelde informatie geëvalueerd en zijn verbeterpunten geformuleerd en opgevolgd.

Op basis van de verzamelde informatie waren er bij 82 van de in totaal 100 counselingpraktijken één of meerdere verbeterpunten. Het meest voorkomende verbeterpunt was het weergeven van verouderde of onjuiste informatie over prenatale screening op een eigen website. Daarnaast kwam het relatief vaak voor dat één of meerdere counselors structureel te weinig counselinggesprekken voerden. Vanaf september 2016 is voor deze counselors geëvalueerd of het aantal gesprekken in 2015 en/of in 2016 voldoende is toegenomen om de kwaliteitsovereenkomst te kunnen behouden. Andere veel voorkomende verbeterpunten kwamen voort uit het evalueren van de counselinggegevens in Peridos. Meestal ging het om de volledigheid van de gegevensregistratie en – aanlevering. Een aantal keer werden er aanwijzingen gevonden voor niet-uniform counselen.

Eind 2016 is voor iedere counselingpraktijk de SPN-monitor opgesteld, waarin hun eigen gegevens over de uitvoering van de prenatale screening in 2015 gespiegeld zijn aan de regionale cijfers. De counselingpraktijken ontvingen de SPN-monitor begin 2017.

6.3.1. Aantal verrichtingen per uitvoerder gerelateerd aan de kwaliteitseis over minimum aantal per jaar – voorlopige gegevens

Type zorgverlener	Aantal (%) zorgverleners dat voldoet aan deze kwaliteitseis*	Toelichting
Kwaliteitseis t.a.v. aantal verrichtingen per jaar Counselor Kwaliteitseis: 50 counselinggesprekken	Voorlopige gegevens: ≥59% van de counselors die volgens de aangeleverde registratiegegevens actief waren als counselor in 2016.	<ul style="list-style-type: none"> - Voor een aantal counselors geldt dat zij niet heel 2016 werkten; hiermee is rekening gehouden in de berekening. Waarschijnlijk was dit bij nog meer counselors het geval, maar dit was niet bekend bij de SPN. - Nog niet alle gegevens over 2016 zijn aangeleverd, waardoor bij een aantal counselors het aantal gevoerde counselinggesprekken onderschat is. - Een te klein aantal counselinggesprekken is in 2016 teruggekoppeld als verbeterpunt in het kader van de kwaliteitstoets voor counselingpraktijken, zie 6.3.

* gecorrigeerd voor werkzaam deel van het jaar, werken in andere regio, en voor uitzonderingen.

6.4. Screeningslaboratorium

6.4.1. Aantal analyses door screeningslaboratorium

In 2016 heeft het screeningslaboratorium 9.113 bloedsamples geanalyseerd voor de combinatie-test.

6.4.2. Analyse door referentielab

Het screeningslaboratorium maakt deel uit van het Klinisch Chemisch en Hematologisch Laboratorium van ziekenhuis Rijnstate in Arnhem. Het referentielaboratorium van het RIVM analyseerde elk kwartaal de gegevens van het screeningslaboratorium in Rijnstate. Er waren geen bijzonderheden. Het referentielab zal een overzicht van de gegevens van het screeningslab over 2016 nog rapporteren.

7. BEDRIJFSVOERING EN FINANCIËEL OVERZICHT

7.1. Bedrijfsvoering

De taken van de SPN en de andere Regionale Centra komen voort uit de Wbo-vergunning. In het Platform Regionale Centra worden afspraken gemaakt over uniforme uitvoering van de landelijke afspraken. Een overzicht van de landelijke werkwijze van de Regionale Centra is gepubliceerd op www.rivm.nl. De SPN conformeert zich aan de afspraken die gemaakt worden in het Centraal Orgaan en in het Platform RC.

De SPN beheert in een eigen database al haar werkzaamheden, zoals rondom de contracten, audits en nascholing. De SPN past deze database aan bij nieuwe werkzaamheden en verandering in de processen.

In 2016 is nieuwe software in gebruik genomen voor de webbased vragenlijsten; alle vragenlijsten van de kwaliteitsaudit zijn omgezet. De SPN heeft een webdesigner de opdracht gegeven om een nieuwe opzet te maken voor de website.

Voor de leden van het bestuur betaalt de SPN vacatiegelden per bijgewoonde vergadering. De beloningen van de medewerkers van het bureau zijn vastgesteld door toepassing van het functie-waarderingsstelsel van het Radboudumc. Per beoordeling van beelden, hands-on training op locatie geven en bij het doceren bij de nabespreking van de SEO-beeldbeoordeling ontvangen de echoscopisten een vast, marktconform bedrag. De SPN betaalt per hands-on training in het Radboudumc een vast, marktconform bedrag aan het Radboudumc.

Zoals in de statuten van de SPN vermeld is, is het maken van winst geen doel van de SPN. Een financiële reserve is wel nodig om tegenslagen te kunnen opvangen. Zo ligt het financiële risico bij uitval van personeel bij de SPN en niet bij het Radboudumc. Daarom is hiervoor een aparte bestemmingsreserve opgenomen in de jaarrekening.

Bij een ruime positieve balans is er ruimte voor financiële ondersteuning aan derden voor initiatieven gericht op prenatale screening. In 2013 heeft het SPN-bestuur criteria vastgesteld om te beoordelen welke aanvragen gehonoreerd kunnen worden.

7.2. Financieel overzicht

Het opslag op het SEO-tarief was in 2016 € 17,91. De SPN heeft k€ 443 aan opslagen ontvangen. Daarnaast ontving de SPN k€ 1,5 met name voor deelname aan hands-on trainingen en een enkele keer voor nascholing van echoscopisten die werkten buiten de SPN-regio. De totale opbrengsten waren enigszins lager dan begroot was.

In de begroting voor 2016 was k€ 442 opgenomen voor personele kosten en k€ 93 voor materiële kosten. De gerealiseerde personele kosten zijn lager uitgekomen door enige afname in personele inzet en minder scholing voor het personeel dan begroot was. De materiële kosten zijn lager dan begroot was, met name door uitstel van regionale bijeenkomsten voor de nascholing counseling NIPT, lagere kosten voor optimalisering van de website en voor kantoorartikelen en drukwerk.

Financieel sluit het jaar 2016 af met een negatief bedrijfsresultaat van k€ -32, maar met een positieve balans.

Opbrengsten en lasten (in €)

	2016	2015	Toelichting verschil tussen jaren
BEDRIJFSOPBRENGSTEN:			
Opslagtarief	442.878	449.060	
Overige inkomsten	1.475	2.575	
<i>Totaal bedrijfsopbrengsten</i>	<i>444.353</i>	<i>451.635</i>	
BEDRIJFSLASTEN:			
Personele kosten regionaal	377.527	454.410	In 2015 was financiële ondersteuning gegeven voor de aanstelling van wetenschappelijk onderzoekers voor de ontwikkeling van NIPT; in 2016 liep deze financiële ondersteuning af.
Personele kosten landelijk	38.907	23.618	Het landelijk functioneel beheer Peridos is in 2016 uitgebreid.
Kosten nascholing contractanten*	179	5.751	In 2016 is geen regionale bijeenkomst gehouden.
Overige bedrijfskosten	59.544	57.126	
<i>Totaal bedrijfslasten</i>	<i>476.157</i>	<i>540.905</i>	
BEDRIJFSRESULTAAT			
	-31.804	-89.270	
Financiële baten en lasten	1.365	5.239	
RESULTAAT			
	-30.439	-84.031	

* exclusief de personele kosten voor nascholing

BIJLAGE 1. SAMENWERKINGSOVEREENKOMSTEN PER 31-12-2016

Plaats	Organisatie	Counseling	NT	SEO
Aalten	Verloskundigenpraktijk Aalten-Varsseveld	X		
Almelo	Inzicht, verloskundig coöperatief Almelo U.A.		X	X
Almelo	Verloskundigen Praktijk Almelo	X		
Almelo	ZGT locatie Almelo	X		
Arnhem	Espérance, Verloskundig Centrum Arnhem BV		X	X
Arnhem	Groepspraktijk van Verloskundigen	X		
Arnhem	Verloskundigen Praktijk Puur Vroedvrouwen	X		
Arnhem	Verloskundigenpraktijk La Fuente	X		
Arnhem	Vroedvrouwenpraktijk Arnhemse Meisjes	X		
Arnhem/Zevenaar	Rijnstate	X		
Barneveld	Verloskundigen Barneveld	X		
Barneveld	Verloskundigenpraktijk Matea	X		
Beek en Donk	Verloskundigen Praktijk Beek en Donk, Lieshout en Mariahout	X		
Bemmel	Verloskundigen Lingewaard	X		
Bergen (L)	Bijzonder Verloskunde	X		
Beugen	Maasziekenhuis Pantein	X		
Beugen	Prenataal Screenings Centrum de Maasheggen		X	X
Beuningen	Verloskundige Praktijk Beuningen	X		
Boekel	Verloskundigenpraktijk Carus	X		
Borculo	Verloskundigenpraktijk Materna	X		
Boxmeer	Verloskundigenpraktijk Boxmeer e.o.	X		
Boxtel	Verloskundig Centrum Fellenoord	X		
Deurne	Verloskundigen Praktijk Deurne	X		
Diessen	Verloskundige praktijk "De Bron"	X		
Doesburg	Vroedvrouwenpraktijk Dieren, Doesburg en Brummen	X		
Doetinchem	"Nona" verloskundigen	X		
Doetinchem	Verloskundig Echocentrum Slingeland (VES)	X		
Druten	Verloskundige praktijk Druten en West Maas en Waal	X		
Duiven	Verloskundige praktijk Duiven/ Westervoort	X		
Ede	Coöperatie FARA U.A.		X	X
Ede	Sifra, Verloskundigen Ede e.o.	X		
Ede	Verloskundigenpraktijk Eva	X		
Ede	Ziekenhuis Gelderse Vallei	X		
Enschede	Echo, praktijk voor verloskundige echografie		X	X
Enschede	Medisch Spectrum Twente	X	X	X
Enschede	Verloskundigenpraktijk "Liberis Libenter"	X		
Enschede	Verloskundigenpraktijk Enschede	X		
Enschede	Verloskundigenpraktijk VIVRE	X		
Gemert	Verloskundigenpraktijk Natal-Gemert	X		
Goor	Verloskundigen Praktijk de Hof	X		
Grave	Verloskundige praktijk Grave e.o.	X		
Groesbeek	Irene praktijk voor verloskunde	X		
Haaksbergen	Verloskundigenpraktijk Het Uilennest	X		
Hellendoorn	Gemmare, praktijk voor verloskunde	X		
Helmond	Elkerliek Ziekenhuis	X		
Helmond	Prenataal Screenings Centrum de Peel		X	X
Helmond	Verloskundigen Praktijk Nieuw Leven	X		
Helmond	Verloskundigenpraktijk "De Uiver"	X		
Hengelo	Coöperatie "Rondom"			X
Hengelo	Verloskundigenpraktijk Dora	X		

Plaats	Organisatie	Counseling	NT	SEO
Hengelo	Verloskundigenpraktijk Natal-Hengelo	X		
Hengelo	ZGT locatie Hengelo	X	X	X
Huissen	Verloskundigenpraktijk Huissen	X		
Lent	Ode verloskundigen	X		
Leunen	Uitgerekend Venray e.o. Praktijk voor verloskunde	X		
Lichtenvoorde	Verloskundigenpraktijk La Vie	X		
Losser	Verloskundigenpraktijk Ashanty	X		
Lunteren	Verloskundige Praktijk Lunteren	X		
Mill	Praktijk voor Verloskunde Cuijk / Mill	X		
Nijmegen	Canisius-Wilhelmina Ziekenhuis	X	X	X
Nijmegen	Cyclus, praktijk voor verloskunde	X		
Nijmegen	Donna, praktijk voor verloskunde	X		
Nijmegen	JUNO-verloskunde	X		
Nijmegen	Radboudumc	X	X	X
Nijmegen	Verloskundig Centrum Nijmegen (VCN)		X	X
Nijmegen	Verloskundige praktijk Nijmegen West	X		
Nijmegen	Verloskundige Praktijk St. Anna	X		
Nijverdal	Verloskundigcentrum Zwanger & Zo	X		X
Oldenzaal	Verloskundigen Praktijk Evy - Gezondheidscentrum Zuid Berghuizen	X		
Oldenzaal	Verloskundigenpraktijk Oldenzaal, Dinkelland e.o.	X		X
Oosterbeek	't Geboortehuis, verloskundigenpraktijk gemeente Renkum	X		
Oss	Verloskundige praktijk Nova	X		
Oss	Verloskundigen Ridderhof	X		
Renkum	Odebaar verloskundigenpraktijk	X		
Renkum	Verloskundigenpraktijk Goed Begin	X		
Rhenen	Verloskundigenmaatschap "De Heuvelrug"	X		
Rijssen	Verloskundigenpraktijk Rijssen/Holten	X		X
Rosmalen	Praktijk voor Prenatale echografie Hanneke Hermans			X
's-Heerenberg	Verloskundigenpraktijk Montferland/Wehl	X		
's-Hertogenbosch	Jeroen Bosch Ziekenhuis	X	X	X
Sint-Oedenrode	Verloskundige praktijk De Peppelaer	X		
Tilburg	ETZ - locatie St. Elisabeth	X	X	X
Tilburg	ETZ - locatie TweeSteden	X	X	X
Tilburg	Maatschap Verloskundigen Livive	X		
Tilburg	Verloskundigen praktijk De Vlinder	X		
Tilburg	Verloskundigen Praktijk de Zon	X		
Tilburg	Verloskundigenpraktijk Eva	X		
Tubbergen	Verloskundigen praktijk Tubbergen	X		
Uden	Diagnostisch Centrum Bernhoven (DCB)		X	X
Uden	Iris Praktijk voor Verloskunde & Echoscopie	X		
Uden	Maatschap gynaecologie Ziekenhuis Bernhoven	X		
Ulfst	Verloskundigenpraktijk Ulfst	X		
Veenendaal	Verloskundigen Veenendaal	X		
Veenendaal	Verloskundigenpraktijk Creation	X		
Veghel	Verloskundige praktijk Calamaris	X		
Velp	Verloskundigenpraktijk Velp e.o.	X		
Venray	Verloskundige Praktijk Venray	X		
Vriezenveen	Echostudio KIJK!			X
Vught	Praktijk Prenatale Echografie Florence Verbraak			X
Waalwijk	Nuvola, verloskundige praktijk Waalwijk en Waspik	X		

Plaats	Organisatie	Counseling	NT	SEO
Waalwijk	Verloskundigenpraktijk Het Begin	X		
Wageningen	De Bakermat	X		
Wierden	Verloskundigenpraktijk beWonder	X		
Wierden	Verloskundigenpraktijk Verwacht	X		
Wijchen	Verloskundige praktijk Wijchen	X		
Wijchen	Verloskundige praktijk YuuX	X		
Winterswijk	Streekziekenhuis Koningin Beatrix	X		
Winterswijk	Wel en Wee Verloskundigen	X		
Winterswijk - Doetinchem	EVA, Verloskundig Centrum Achterhoek		X	X
Zevenaar	Geboortecentrum Linde	X		
Zevenaar	Verloskundig Echoscreeningscentrum Zevenaar (VEZ)		X	X
Zevenaar	Verloskundigen Zevenaar en Rijnwaarden	X		